

Purhalankoski

Purhalankoski vaikuttaa pääosin moreenipohjaiselta koskelta, kalliopohjia ei ole ainakaan näkyvässä. Koski on melko loivaviettoinen ja hyvin mm. taimenen pienpoikastuotantoon sopiva. Kosken yläosassa on sijainnut mylly, jonka päärakennus on edelleen kunnossa, mutta sen myllyuoman päälle rakennetun voimayksikön rakenteista on jäljellä vain rapistuneet perustukset ja joitakin koneiston metalliosia. Myllyalue jätetään kunnostuksessa koskemattomaksi ja nykyiselleen. Kosken yläosaa myllyn kohdalla on perattu. Luonnonkivinen perkuukivikannas sijaitsee pääuoman vesialueella selvästi erillään myllyrakenteista. Kosken alaosassa virtaama ahtautuu hyvin kapeaan uomaan, mutta tuon jakson perkuutausta on epäselvä.

Koski kunnostetaan suunnitelmapiirustuksen mukaisesti. Alaosalla lopullisen kunnostusalueen laajuus tulee ratkaista vasta kunnostuksen yhteydessä saatavilla havainnoilla pohjan laadusta. Koneiden kulku koskeen on järjestettävissä luoteisrannalta. Kunnostus ei vaikuta kosken yläpuoleiseen vedenkorkeuteen.

6. Purhalankoski	
Pituus	140 m
Putouskorkeus	0,95 m
Keskikaltevuus	0,7 %
Keskivirtaama	5,3 m ³ /s
Pinta-ala	
Niva	800 m ²
Koski	1400 m ²
Yhteensä	2200 m ²

Kunnostuksessa:

Ainestarve	
Kutusora	10 m ³
Kiviaines ¹⁾	300 m ³
Kunnostettava uomapituus ²⁾	
Konekunnostettava	150 m
Käsinkunnostettava	0 m

- 1) Kiviaines tarkoittaa paikalla olevaa levitettävää perkuukiveä
2) Kunnostettava uomapituus sisältää myös sivu-uomat

- olemassa oleva ja kokonaisuudessaan tai osin kuivana säilytettävä saari/särkkä
- kuivan alueen leikkaus/purku vesialueeksi
- luonnonsoraikko, raekoko vaihteleva Ø 10-100 mm
- olemassa oleva tai erikseen mainittuna rakennettava syväne/suvanto,
- perkuukivikko tai olemassa oleva kivikko/iso kivi
- perkuukivikoiden purkusuunta tai muiden kivien siirtosuunta
- uoman virtaussuunnat sekä haluttu virtaamalisäys ja -suunta
- rakennettava kutusoraikko Ø 16-64 mm, vahvuus keskimäärin 30 cm
- rakennettava huokoinen poikaskivikko, kivien keskikoko Ø 10-50 cm tai perkuukivikkoa purettaessa luontaisen jakauman mukaan
- lisättävä lohcare (Ø noin 1 m), sijoituspaikka ohjeellinen, määrä noin 3-8 kpl/100 m² tai perkuukivikkoa purettaessa luontaisen määrän mukaan.
- runsaan vesikasvillisuuden alue tai perkuukivikoiden päällä kasvava runsas heinäkavillisuus
- perkuukivikoiden päällä kasvava runsas lehtipensaikko

Rapistuneet myllyn perustukset ja myllyuoma. Uoma on tukittu yläpuolelta kivikolla virtaamattomaksi. Säilytetään koskemattomana.

Kosken niskan edustalle nykyisen sivu-uoman kohalle ja keskivirtaan palpakkokasvillisuuslaikkujen viereen tehdään massanvaihdon kaksi kutusoraikkaa (a 6...8 m², 3 m³)

Kosken loppuosaan myllysaaren tulvasuojan massanvaihdon pienialainen kutusoraikko (4 m², 1,5 m³)

Mikäli kosken pinta-alaan merkittävä lisääminen jätteen pienpoikas-alueiden syntyminen onnistuu, tehdään kosken niskan yläpuolelle uoman sisäkaarteeseen suojaan massanvaihdon kutusoraikko (6...8 m², 3 m³)

Nykyinen yli 1 m syvä kuoppa säilytetään nykyisellään eikä sitä yritetä täyttää perkuukivellä!

Länsirantaa myötäilevä perkuukivisaari puretaan ja sen kiviaineksella karkeutetaan pääuoman koskiuutta. Perkuusaaren ruohokasvillisuus ja muutamat hopeapajupensas kerätään ja läjitetään aluksi pois vesialueelta.

Kosken alaosassa vesi virtaa vain n. 2-4 m leveässä ja syväkässä väylässä uoman pohjoisrannalla. Etelän puolella uoma patooa kivinen moreenikannas, ehkä rannempina kalliokin. Moreenin päällä väylän reunalla kasvaa aluksi hyvin tiheä haarapalpakokasvillisuus ja rannempina heinäkavillisuus. Todennäköisesti koskea on perattu ja perkuukiviaines on haarapalpakokasvillisuuden alla mutta varmuutta tästä ei ole. Nykyisellään koski ei sovellu esim. taimenen pienpoikasille ja sitä kannattaa pyrkiä parantamaan yläosan kunnostuksen yhteydessä. Jakson keskikaltevuus on 2 % ja virtaamaa levittämällä siitä muodostuu maisemallisestikin näyttävä koski. Kunnostus ei vaikuta kosken yläpuoleiseen vedenkorkeuteen.

Koskimainen uoma pyritään levittämään vähintään 13 m levyiseksi levittämällä eteläpuoliskon kiviaines tasaisesti koko virtaama-alueelle. Maksimissaan voidaan pyrkiä n. 20 m leveyteen. Levitys tehdään kuitenkin ensisijaisesti vain haarapalpakokasvillisuuden valtaamalle alueelle ja jätetään kuivemman heinäkavillisuuden alue tulvavyöhykkeeksi. Kasvillisuus tulee kunnostuksen yhteydessä kerätä ja läjittää vesialueen ulkopuolelle. Palpakokasvillisuuden alue erottuu selvästi vaaleanvihreänä ja lajistoltaan yksipuolisena vyöhykkeenä.

Pohjan kivimateriaalin laadusta ja mahdollisesta kallioisuudesta ei ole hyvää ennakkokäsitystä runsaan kasvillisuuden vuoksi. Lopullinen päätös kunnostuksen laajuudesta tulee tehdä työn yhteydessä.

Suunnittelukohde	Piirustuksen sisältö ja numero
Purhalankoski	Kunnostussuunnitelma 2.6 LUONNOS Mittakaava 1:500 (A2-vaaka)
Sijainti	Suunnittelija Arto Hautala Piirtäjä Arto Hautala
Päivämäärä	11.6.2022 Tmi Arto Hautala